Súd:	Okresný súd Piešťany
Spisová značka:	7C/277/2008
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2106224020
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Lucia Poništová PhD.
ECLI:	ECLI:SK:OSPN:2015:2106224020.20

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany sudkyňou JUDr. Luciou Chrapkovou v právnej veci navrhovateľa: U. I., trvale bytom: R., Y. XX, pr. zast.: N.. N. K., advokát so sídlom v U., U. U. XX, proti odporcovi: 1/ Y. W., trvale bytom: R., D. XX, pr. zast.: N.. C. R., advokát so sídlom v U., R. XX, 2/ Y. poisťovňa, a.s. D. V. K., so sídlom v H., D. 4, IČO XX XXX XXX, o náhradu nemajetkovej ujmy takto

r o z h o d o l :

I. Odporca v prvom rade j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi XXXX eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd konanie o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške XXXX eur v súvislosti so smrťou svokra navrhovateľa voči odporcovi v prvom rade z a s t a v u j e.

III. Vo zvyšnej časti sa návrh z a m i e t a.

IV. O trovách konania r o z h o d n e súd samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal, aby súd určil, že odporca (v súčasnosti odporca v prvom rade) dňa 6.3.2004 tým, že viedol svoje vozidlo značky G. U. EČ: HC XXX AM a začal na ceste druhej triedy č. XXX v kilometri 24.100 v katastri obce Alekšince v smere Nitra - Hlohovec predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobné motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobným motorovým vozidlom značky Škoda Felícia, EČ: HC XXX AB, v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel, následne osobné motorové vozidlo značky Škoda Felícia EČ: HC XXX AB vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho dňa 8.3.2004 na následky zrazení z tejto dopravnej nehody zomrela I. I. a na mieste dopravnej nehody N. C., zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa, do jeho práva na súkromie a rodinný život. Ďalej žiadal, aby súd uložil odporcovi (v prvom rade) povinnosť zaplatiť navrhovateľovi nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 2.000.000,- Sk a nahradil navrhovateľovi trovy konania.
V návrhu uviedol, že odporca (v prvom rade) dňa 6.3.2004 mal dopravnú nehodu, ktorú zavinil a v súvislosti s ktorou zomreli manželka navrhovateľa I. I. a jeho svokor N. C.. Konaním (v prvom rade) u bolo zasiahnuté do osobnostných práv navrhovateľa chránených ustanovením § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Spôsobenie nezvratného stavu - smrti - už samo o sebe predpokladá priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pre navrhovateľa. Navrhovateľ mal s manželkou silné citové väzby, rovnako so svokrom, s ktorým žili v spoločnej domácnosti. Navrhovateľ poukázal na ustanovenie § 11 a § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka a § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku.
Na pojednávaní dňa 15.12.2011 žiadal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu priznať náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti so smrťou manželky vo výške XX.XXX,- eur a v súvislosti so smrťou svokra navrhovateľa XXXX,- eur. V ostatnej časti zobral navrhovateľ návrh späť.

Odporca (v prvom rade) sa k návrhu vyjadril podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 12.6.2008, v ktorom uviedol, že bol uznaný zo spáchania trestného činu podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona, hoci obžaloba bola podaná pre spáchanie trestného činu podľa § 224 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona. Uviedol, že z trestného rozsudku nevyplýva, prečo súd jeho konanie kvalifikoval len ako trestný čin podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona, avšak tvrdí, že tým dôvodom bolo spoluzavinenie poškodeného N. C. - svokra navrhovateľa. Uviedol, že k následku jeho konania nedošlo úmyselne, iba na úrovni nevedomej nedbanlivosti pri tej istej činnosti, ktorú v danom momente vykonával aj poškodený N. C.. Činnosť vodiča motorového vozidla je činnosťou apriori najmenej do istej miery rizikovou (obojstranne), krytou povinným poistením. Išlo obojstranne o činnosť, pri ktorej sa určitá rizikovosť predpokladá. Tvrdil, že poškodený N. C. následky dopravnej nehody zo dňa 6.3.2004 vrátane zásahu do osobnostného práva navrhovateľa (tvrdené právo na súkromie, rodinný život) spoluzavinil. K stretu a k nárazu vozidiel došlo s minimálnou intenzitou. Nejednalo sa o taký náraz, ktorý by zmenil smer a rýchlosť pohybu oboch vozidiel. Poukázal na znalecký posudok a uviedol, že ak by Jozef Petrovič po ďalšom úseku jazdy nestočil riadenie vľavo, mal možnosť pokračovať v jazde v ľavej časti vozovky bez podstatnej zmeny smeru svojej jazdy.
Odporca (v prvom rade) v závere svojho vyjadrenia uviedol, že s návrhom na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 2.000.000,- Sk nesúhlasí.

Právny zástupca odporcu (v prvom rade) na pojednávaní dňa 10.3.2009 uviedol, že odporca (v prvom rade) si je vedomý svojej zodpovednosti. Odporca (v prvom rade) nesúhlasí s navrhovanou výškou náhrady nemajetkovej ujmy 2.000.000,- Sk. Vzhľadom na závery znaleckého posudku mal na dopravnej nehode určitú mieru spoluzodpovednosti svokor navrhovateľa. Je nesporné, že k udalosti došlo na základe nedbanlivostného konania. Zo znaleckého posudku vyplýva, že k stretu a nárazu vozidiel došlo s minimálnou intenzitou a to takou, ktorá nezmenila smer jazdy vodiča - svokra navrhovateľa. Poukázal na to, že z tejto dopravnej nehody sú na súde podané tri žaloby, pričom súčet uplatňovanej náhrady zo všetkých týchto žalôb je 7.000.000,- Sk.

Rozsudkom zo dňa 31.3.2009, č.k. XC/XXX/XXXX-XX súd určil, že odporca (v prvom rade) dňa 06.03.2004 tým, že viedol svoje vozidlo zn. Seat Toledo EČ HC XXX AM a začal na ceste II. triedy č. 513 v km 24.100 v katastri obce Alekšince v smere Nitra - Hlohovec predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobné motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Felícia EČ HC XXX AB, v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel, následne osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felícia EČ HC XXX AB vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho dňa 08.03.2004 na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela I. I. a na mieste dopravnej nehody N. C., zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa - do jeho práva na súkromie a rodinný život. Zároveň uložil odporcovi (v prvom rade) povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 4.400,- € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľovi patrí za zásah do jeho osobnostných práv náhrada nemajetkovej ujmy smrťou manželky vo výške 4000,- eur a smrťou svokra vo výške 400,- eur.

Voči predmetnému rozsudku sa v časti náhrady nemajetkovej ujmy v časti týkajúcej sa 16.000,- eur v súvislosti so smrťou manželky navrhovateľa a v časti 4600,- eur v súvislosti so smrťou svokra navrhovateľa odvolal navrhovateľ. Na rozdiel od pôvodného návrhu žiadal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v súvislosti so smrťou manželky navrhovateľa vo výške 20.000,- eur a v súvislosti so smrťou svokra navrhovateľa vo výške 5000,- eur.

Odporca (v prvom rade) podal odvolanie proti predmetnému rozsudku v časti náhrady nemajetkovej ujmy prevyšujúcej sumu 2.200,- eur.

Uznesením zo dňa 25.11.2009, č.k. XXCo/XXX/XXXX-XX Krajský súd v Trnave rozhodnutie súde prvého stupňa zrušil v časti zaplatenia nemajetkovej ujmy 4.400,- eur a vrátil súdu na ďalšie konanie. Konštatoval, že prvostupňový súd sa nezaoberal predpokladmi, či konaním žalovaného odporcu (v prvom rade) bolo jednoznačne zasiahnuté do práva na súkromie svokra navrhovateľa, či ním bola protiprávne narušená a aká narušená rodinná väzba medzi navrhovateľom a nebohým svokrom navrhovateľa, či citová väzba medzi pozostalým svokrom navrhovateľa a navrhovateľom bola taká úzka, že ju môže pociťovať ako ujmu blízkej osoby. Nie je zdôvodnené, prečo práve prvostupňový súd priznáva nemajetkovú ujmu 4000,- eur za zásah do súkromného a rodinného života navrhovateľa smrťou manželky a smrťou svokra 400,- eur a prečo bol vo zvyšku návrh zamietnutý. Súdu prvého

stupňa uložil povinnosť zaoberať sa aplikáciou všetkých hmotnoprávnych ustanovení v súvislosti s uplatnením nemajetkovej ujmy, skúmať, či smrťou svokra navrhovateľa vznikla a bola narušená protiprávne úzka rodinná väzba navrhovateľa, skonkretizovať prostredníctvom výsluchu navrhovateľa, príp. jeho právneho zástupcu, prečo práve v takom rozsahu a vo výške, ktorú si uplatňuje, požaduje nemajetkovú ujmu za zásah do osobných práv u manželky navrhovateľa a u svokra navrhovateľa.

Na výzvu súdu navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v podaní zo dňa 3.5.2010 poukázal na rozhodnutie NS G. XCz/XX/XX. Uviedol, že v dôsledku smrti manželky celkom stratil možnosť žiť rodinným životom aj so synom, pretože pri nehode utrpel také zranenia, ktoré mu nedovoľujú starať sa o neho a bol zverený do výchovy sestre jeho manželky. Dodal, že určenie výšky nároku na prisúdenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch možno zistiť len s ťažkosťami, resp. v danom prípade sa tak nedá urobiť vôbec (z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vzniká dojem, že má „vyčísliť" smrť svojej manželky, čo je absurdné). Uplatnenú konkrétnu výšku nemajetkovej ujmy požaduje s poukazom na závažnosť zásahu a na okolnosti, za ktorých k zásahu došlo.
Ďalej uviedol že pokiaľ ide o svokra, žil s ním spolu v spoločnej domácnosti a medzi nimi všetkými existovali sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného života (dôkazom je aj to, že celá rodina bola v jednom aute).

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení zo dňa 25.5.2011 v rámci konania vedeného pod sp. zn. XC/XXX/XXXX prostredníctvom svojho právneho zástupcu reagujúc na závery znaleckého posudku V.. N. D. č. XX/XXXX uviedol, že aj v prípade nesprávnej reakcie nemožno N. C. robiť zodpovedným za nehodu, nešlo by u neho o zavinenie ani z nevedomej nedbanlivosti, pretože nemal možnosť a ani povinnosť predvídať ohrozenie záujmu chráneného trestným zákonom. Poukázal na judikatúru, konkrétne R XX/XXXX, R X/XXXX a R XX/XXXX. Znalec konštatoval nesprávnu reakciu z technického hľadiska, otázka správnosti reakcie nie je a nemôže byť len vecou právneho posúdenia, napokon, čo je nesprávne na reakcii vyhýbania sa vľavo, keď vozidlo odporcu (v prvom rade) sa na vozidlo N. C. tlačilo sprava. N. C. nemohol dopredu predvídať, do akej miery sa vozidlo odporcu (v prvom rade) na neho natlačí, toto sa stalo známym až po tom, čo k stretu došlo. Zavinenie N. C. na následkoch nehody neskonštatoval príslušný súd v trestnom konaní, preto jeho zavinenie na následkoch nehody už nie je možné skúmať v občianskom konaní, nepatrí do právomoci tohto súdu (R XX/XXXX, R XX/XXXX).

Uznesením zo dňa 28.12.2011, č.k. XC/XXX/XXXX-XXX súd pripustil zmenu návrhu tak, že odporca (v prvom rade) je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 20.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so smrťou manželky navrhovateľa, odporca (v prvom rade) je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 5.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so smrťou svokra navrhovateľa. V časti o zaplatenie sumy 41.387,84 eur súd konanie zastavil.

Rozsudkom zo dňa 17. januára 2012, č.k. XC/XXX/XXXX-XXX Okresný súd Piešťany rozhodol, že odporca (v prvom rade) je povinný zaplatiť navrhovateľovi 20.000,-eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv navrhovateľa v súvislosti s usmrtením manželky navrhovateľa I. I. a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Voči prvému výroku predmetného rozsudku v časti o zaplatenie 14.000 eur sa odvolal odporca (v prvom rade).

Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 31. mája 2013, č.k. XXCo/XXX/XXXX-XXX predmetný rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že je potrebné, aby právny zástupca navrhovateľa ak zmenil petit žaloby, aby ho zdôvodnil a to dostatočne, pretože z vykonaného dokazovania a predovšetkým z jeho návrhu na zmenu petitu nie je jasné a zdôvodnené, prečo takýto návrh podáva, prečo sa na rozdiel od pôvodne žalovanej sumy 2,000.000 Sk v súčasnej dobe domáha nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur a to v súvislosti so smrťou manželky a v súvislosti so smrťou svokra vo výške 5.000 eur. Uložil súdu prvého stupňa podrobne vypočuť právneho zástupcu navrhovateľ čím odôvodňuje zmenený návrh, k tomuto vypočuť právneho zástupcu odporcu (v prvom rade) a odporcu (v prvom rade).

Uznesením zo dňa 05. decembra 2014, č.k. XC/XXX/XXXX-XXX súd pripustil, aby do konania na strane odporcu ako ďalší účastník vstúpila spoločnosť Y. poisťovňa, a.s. D. V. K.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 30.12.2014.

Keďže výrok II rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 17. januára 2012, č.k. XC/XXX/XXXX-XXX nebol napadnutý odvolaním a v danom prípade ide o samostatný nárok navrhovateľa (nejde o prípad spadajúci pod ustanovenie § 212 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), výrok II nadobudol právoplatnosť dňa 02.02.2012.
Predmetom konania tak zostalo konanie o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur v súvislosti so smrťou manželky navrhovateľa.

Následne súd na základe návrhu navrhovateľa na pojednávaní dňa 21.05.2015 uznesením pripustil zmenu návrhu podľa ktorého, odporcovia v prvom a druhom rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi sumu 20.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so smrťou manželky navrhovateľa a spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi sumu 5000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so smrťou svokra navrhovateľa.

Právny zástupca navrhovateľa zmenu návrhu odôvodnil tými istými okolnosťami, ktoré sú uvedené v podaní zo dňa 03.05.2010.

Odporca v druhom rade poukázal na svoje vyjadrenie ešte pred pristúpením do konania zo dňa 09.01.2014, v ktorom uviedol, že nie je pasívne legitimovaný. Uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy nespadá pod rozsah poistenie upravený v § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Nárok navrhovateľa voči odporcovi v druhom rade považuje za premlčaný.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením trestného spisu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T XXX/XX, výsluchom navrhovateľa, výsluchom odporcu v prvom rade, výsluchom svedkyne K. C., oboznámením spisu tunajšieho súdu XC/XXX/XXXX, osobných, zárobkových a majetkových pomerov odporcu v prvom rade, pričom zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 20. marca 2006, č. k. 6T XXX/XXXX-XXX bol odporca v prvom rade uznaný vinným, že dňa 6.3.2004 o 17.20 hod., po ceste druhej triedy č. 513, v smere Nitra - Hlohovec viedol osobné motorové vozidlo značky Seat Toledo, evidenčné číslo: HC XXX AM, kde v kilometri 24.100 v katastri obce Alekšince, okres Nitra, porušil ustanovenie § 14 ods. 2 Zákona 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách tým, že začal predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobné motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobným motorovým vozidlom značky Škoda Felícia EČ: HC XXX AB, ktoré viedol N. C., v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel, následne osobné motorové vozidlo značky Škoda Felícia vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho N. C. utrpel závažné zranenia, na následky ktorých na mieste dopravnej nehody zomrel, I. I. utrpela závažné zranenia, na následky ktorých dňa 8.3.2004 zomrela, ďalší spolujazdci vo vozidle a to K. C. utrpela trieštivú zlomeninu tela desiateho hrudného stavca a hornej krycej platničky dvanásteho hrudného stavca, zlomeninu hrudnej kosti, pohmoždenie s krvnou podliatinou v oblasti ľavého horného viečka, odreninu na ľavom predkolení s dobou liečenia a práceneschopnosti od 6 až 8 mesiacov, U. I. utrpel ťažký úraz hlavy a mozgu s krvácaním pod mozgový obal v oblasti čelovo-spánkovo-temennej vpravo s opuchom mozgu a mozgového kmeňa s krvácaním do dutiny klinovej kosti vpravo do dutiny čuchovej kosti obojstranne a dutiny čelovej kosti vpravo s pohmoždením čelového laloka vpravo a s krvácaním po mozgovú pavučnicu vpravo s pohmoždením v oblasti záhlavového laloka, pohmoždenie a natrhnutie pľúc, zlomeninu oboch stredných častí dlhých stehnových kostí, zlomeninu pravej vretennej kosti s posunom s dobou liečenia a práceneschopnosti 6 až 9 mesiacov, mal. Q. I. utrpel otras mozgu, otvorenú zlomeninu pravej stehennej kosti, zlomeninu ľavej stehennej kosti, zlomeninu strednej tretiny ramennej kosti vpravo, zlomeninu pravej kľúčnej kosti s minimálnym posunom s dobou liečenia a práceneschopnosťou 3 až 4 mesiace. Odporca v prvom rade spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona.

Z výsluchu navrhovateľa súd zistil, že s nebohou manželkou boli šesť rokov manželia, ich vzťah bol dobrý. S manželstva pochádza jeden syn, ktorý bol takisto účastníkom dopravnej nehody.
So svokrom mal dobrý vzťah, býval s ním spolu v jednom dome. Svokor mu vo všetkom pomáhal. Po celý čas trvania manželstva býval navrhovateľ so svojou manželkou, synom, svokrom a svokrou v jednom dome. S manželkou sa plánovali osamostatniť, ale žiadne konkrétne kroky nepodnikli. Zatiaľ to bolo len v štádiu myšlienok.

Z výsluchu svedkyne K. C., svokry navrhovateľa, súd zistil, že navrhovateľ je manžel jej dcéry I., ktorá zomrela pri dopravnej nehode. Pri dopravnej nehode zomrel aj jej manžel. Svedkyňa, navrhovateľ a vnuk svedkyne boli zranení. Navrhovateľ nie je schopný sa o seba sám postarať, je na invalidnom dôchodku. Navrhovateľ v budúcnosti nebude schopný sa o seba postarať, potrebuje finančné zabezpečenie, aby mal vyhliadku do budúcna. Invalidný dôchodok mu nestačí. K zhoršeniu zdravotného stavu došlo v dôsledku dopravnej nehody. Predtým bol navrhovateľ zdravý, pracoval na stavbe. Dcéra pracovala v nemocnici. Dcéra spolu s navrhovateľom rozmýšľali, že sa osamostatnia. Vzťahy medzi svokrovcami a navrhovateľom a ich dcérou boli veľmi dobré. Dobre spolu vychádzali, svokrovci sa snažili navrhovateľovi a ich dcére pomôcť. Keď dcéra chodila na nočnú, navrhovateľ sa staral o ich spoločného syna. Bol vzorný manžel. Momentálne navrhovateľ nie je schopný sa o dieťa postarať. Navrhovateľ si veľmi dobre rozumel so svojim svokrom po všetkých stránkach. Navrhovateľ vlastného otca nepoznal, preto mu jeho svokor radil a pomáhal. Svokor sa snažil navrhovateľovi pomôcť, vysvetľoval mu čo a ako má urobiť. Svokor zaúčal navrhovateľa do opravy auta a iných vecí v domácnosti, pomáhal mu pri prestavbe podkrovia. Svokor priviedol navrhovateľa k hubám. Chodievali spolu príležitostne na futbal. Trávili voľný čas spoločne pozeraním športových zápasov alebo chodili všetci spolu na výlet či dovolenky. V čase, keď manželka navrhovateľa bola v práci, svedkyňa a svokor sa snažili navrhovateľovi a jeho synovi spríjemniť voľný čas spoločným chodením do prírody, za pamiatkami.
Po nehode zostal navrhovateľ bývať u svedkyne doma. Bolo potrebné sa oňho postarať, prebaľovať ho, učiť ho chodiť a rozprávať. Navrhovateľ si dlho nevedel spomenúť na svoju manželku a svokra. Teraz, keď si spomenie, tak to ťažko znáša a rozplače sa, až dostane epileptický záchvat.

Zo záveru znaleckého posudku V.. N. D. č. XXX/XXXX obsiahnutého v spise Okresného súdu Nitra 6T XXX/XX súd zistil, že ohliadku technického stavu vozidla Škoda Felícia E.Č.: HC XXX AB neboli zistené závady, ktoré by mohli byť v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody. Bočným stretom sa smer ani rýchlosť jazdy vozidla podstatne nezmenili, zo spôsobu a rozsahu poškodenia oboch vozidiel je zrejmé, že bočný náraz vozidla značky Seat Toledo do vozidla značky Škoda Felícia nespôsobil podstatné deformácie ani poškodenia časti vozidla s pomerne nízkou tuhosťou, to znamená, nejednalo sa o taký náraz, ktorý by zmenil smer alebo rýchlosť pohybu oboch vozidiel. K bočnému stretu vozidiel došlo v čase 5,3 až 5,9 sekúnd pred nárazom vozidla značky Škoda Felícia do stromu vo vzdialenosti 107,7 až 119 m pred miestom nárazu do stromu. Vodič reagoval na náraz do pravej bočnej časti vozidla. V priemernom reakčnom čase 1 sekunda prešlo doposiaľ nebrzdené vozidlo pôvodnou rýchlosťou a smerom dráhu 20,5 až 22,6 m. Vodič na náraz reagoval uvoľneným pedálu akcelerácie spolu s vytočením riadenia vľavo. Počas spomaľovania brzdnou silou motora vozidlo pri rýchlosti jazdy 71 až 78 km za hodinu vybočilo vľavo, po dráhe zameranej stopy sa pohybovalo po ľavom okraji vozovky. Pri rýchlosti jazdy 69 až 76 km za hodinu a polohe vozidla na ľavom okraji vozovky v úrovni začiatku zameranej ľavej stopy vodič v čase (2,4 až 2,7 sekúnd) pred nárazom do stromu vyrovnal riadenie do priameho smeru jazdy. Vplyvom natočenia vozidla vľavo vozidlo vyšlo vľavo mimo vozovku na trávnatú krajnicu a následne svah priekopy vľavo pod vozovku. Po svahu priekopy zišlo šikmo dolu, kde pri rýchlosti jeho jazdy 62 až 68 km za hodinu narazilo ľavým bokom v oblasti ľavých predných dverí na kmeň stromu, vzhľadom na jeho výrazné naklonenie na ľavý bok súčasne s nárazom do oblasti strechy.
K bočnému stretu vozidiel došlo bezprostredne vľavo so stredovou čiarou, kedy vodič nemal možnosť s časovým predstihom rozpoznať vybočenie vozidla značky Seat Toledo vľavo a reagovať naň - stretu s vozidlom značky Seat Toledo vodič vozidla značky Škoda Felícia nemal možnosť zabrániť. Bočný náraz vozidla značky Seat Toledo nebol takej intenzity, že by podstatne zmenil smer alebo rýchlosť jazdy vozidla značky Škoda Felícia. K následnému vyjdeniu vozidla značky Škoda Felícia vľavo mimo vozovku došlo konaním vodiča, t. j. vytočením riadenia vľavo, v dôsledku jeho reakcie na bočný náraz vozidla značky Seat Toledo. Pri vhodnej technike jazdy vodiča vozidla značky Škoda Felícia, to znamená, ak by vodič nestočil riadenie vľavo, čo už následne napriek jeho vyrovnaniu do priameho smeru jazdy nestačil smerovo korigovať, vodič mal možnosť pokračovať v jazde v ľavej časti vozovky bez podstatnej zmeny smeru svojej jazdy.
V čase začiatku vybočovania vľavo, t. j. 1,7 až 1,9 sekúnd pred bočným stretom s vozidlo značky Škoda Felícia vodič vozidla značky Seat Toledo mal možnosť vidieť za sebou toto vozidlo. Mal preto možnosť sledovaním tohto vozidla zistiť, že začalo manéver predchádzania a na toto odpovedajúcim spôsobom reagovať, t. j. umožniť vozidlu značky Škoda Felícia ukončiť predchádzací manéver. Vzhľadom na priečnu polohu vozidiel značky Škoda Felícia a Seat Toledo v čase ich bočného stretu i konanie vodiča značky Škoda Felícia po strete, znalec nepredpokladá, že by vodič vozidla značky Škoda Felícia reagoval ešte pred bočným stretom vozidiel iba na vybočenie vozidla značky Seat Toledo vľavo.

Zo zápisnice hlavného pojednávania zo dňa 20.3.2006 pred Okresným súdom Nitra, na ktorom bol vykonaný výsluchu znalca súd zistil, že pri strete vozidiel k zmene smeru jazdy nedošlo. Vozidlo Seat vybočením vľavo vytvorilo pre vodiča Felície náhlu prekážku. Po nehode na mieste neboli zistené žiadne brzdné stopy, z čoho znalec usudzuje, že ani u jedného vozidla po strete nedošlo k prudkému brzdeniu. Podľa znalca základnou reakciou na vznik takejto situácie je brzdenie. Technika jazdy vodiča Škody Felícia je otázkou právneho posúdenia, k výjdeniu vozidla Felícia vľavo mimo cestu došlo v dôsledku konania vodiča tohto vozidla vytočením riadenia vľavo.

Zo spisu tunajšieho súdu XC/XXX/XXXX súd zistil, že dňa 11.04.2011 bol súdu doručený znalecký posudok V.. N. D., č. 36/2011, kde v závere znaleckého posudku znalec konštatoval, že pri vhodnej technike jazdy, t. j. v pôvodnom priamom smere jazdy, vodičovi vozidla zn. Škoda Felicia z technického hľadiska nič nebránilo v tom, aby pokračoval v jazde v ľavej časti vozovky bez toho, že by s vozidlom vyšiel vľavo mimo vozovku.
Ak by vodič počas nehodového deja na bočný náraz vozidla zn. Seat Toledo reagoval intenzívnym brzdením, pri zhodnom priebehu nehodového deja by zastavil vozidlo na vozovke vo vzdialenosti 53,5 m +- 5% pred úrovňou miesta nárazu do stromu počas nehodového deja, resp. 6,3 m +-5% pred miestom, kde počas nehodového deja pri svojej polohe na vozovke natočil riadenie doprava v úmysle vyrovnať smer pohybu vozidla šikmo vľavo zo smeru súbežného s vozovkou.
Vodič vozidla zn. Škoda Felicia mohol na bočný náraz vodidla zn. Seat Toledo reagovať v predĺženom rekčnom čase 3,5 s +- 5 % intenzívnym brzdením, kedy by zastavil vozidlo na vozovke v úrovni miesta nárazu do stretu - musel by sa pohybovať v pôvodom smere jazdy bez toho, že by s vozidlom vyšiel vľavo mimo vozovku.
Ak by vodič počas nehodového deja na bočný náraz vozidla zn. Seat Toled reagoval zhodne ako počas nehodového deja, t. j. najprv spomaľovaním brzdnou silou motora, následne v mieste zmeny smeru jazdy intenzívnym brzdením, vozidlo by zastavilo na svahu priekopy vľavo od vozovky vo vzdialenosti 13,9 m +- 5% pred miestom nárazu do stromu.
Bočný náraz vozidla zn. Seat Toledo nebol takej intenzity, že by podstatne zmenil smer alebo rýchlosť jazdy vozidla zn. Škoda Felicia. K následnému vyjdeniu vozidla zn. Škoda Felicia vľavo mimo vozovku došlo konaním vodiča t. j. vytočením riadenia vľavo, v dôsledku jeho reakcie na bočný náraz vozidla zn. Seat Toledo.
Pri vhodnej technike jazdy vodiča vozidla zn. Škoda Felicia, tzn. ak by vodič nestočil riadenie vľavo, čo už následne napriek jeho vyrovnaniu do priameho smeru jazdy nestačil smerovo korigovať, vodič mal možnosť pokračovať v jazde v ľavej časti vozovky bez podstatnej zmeny smeru svojej jazdy - je otázkou právneho posúdenia, či konanie vodiča vozidla zn. Škoda Felicia t. j. jeho reakcia na bočný náraz vozidla zn. Seat Toledo sprava do pravej bočnej časti jeho vozidla vybočením vľavo, bola správa, resp. odpovedajúca danej dopravnej situácii.

Zo spisu tunajšieho súdu XC/XXX/XXXX súd zistil, že dňa 18.8.2011 bol súdu doručený znalecký posudok I.. Y. F., znalca z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí č. XX/XXXX súd zistil, že podľa mal. syna Q. jeho rodičia spolu vychádzali dobre, navrhovateľ svojej manželke pomáhal, staral sa o ňu. Maloletý bol ovplyvňovaný výchovou v širšej rodine. Jeho rast bol ovplyvňovaný i starými rodičmi.

Odporca v prvom rade žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorá je nezamestnaná. Má dve deti, z toho jedno dieťa je nezaopatrené. Priemerný čistý mesačný príjem odporcu v prvom rade za obdobie od júla 2014 do mája 2015 je XXXX,XX eur. Žijú v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve manželky odporcu v prvom rade. Odproca v prvom rade je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu v k.ú. Leopoldov - pozemku, garáže a rodinného domu -v podiele X/XX. Zostatok na účte k aprílu 2015 u odporcu v prvom rade predstavuje sumu 1050 eur, pričom odporca ma dlh voči U. W. vo výške 4000 eur, ktorý spláca od mája 2015 vo výške 500 eur mesačne.

Tunajší súd rozsudkom zo dňa 05. januára 2015, pod č.k. XC/XXX/XXXX-XXX (okrem iného) rozhodol, že odporca v prvom rade je povinný zaplatiť mal. Q. I. 33.500 eur a K. C. 66.387,83 eur. Rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť.

Podľa § 159 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Ak o určitej veci medzi tými istými účastníkmi bolo vydané rozhodnutie vo veci samej, konanie skončilo rozsudkom, ktorým súd rozhodol o žalobe a pritom nedošlo k zastaveniu konania uznesením, nie je možné o tej istej veci viesť znova ďalšie konanie o tom istom a medzi rovnakými účastníkmi. Totožnosť konania sa skúma tak, že o to isté konanie ide vtedy, ak je daná totožnosť veci a zároveň totožnosť účastníkov. Ak sa začne teda takéto rovnaké konanie (totožné konanie), napriek tomu, že predchádzajúce konanie skončilo riadnym rozsudkom, ktorý je právoplatný a vykonateľný, súd nové konanie musí zastaviť pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci - res iudicata, pretože rozsudok vydaný v pôvodnom konaní je pre účastníkov záväzný a nemenný.
Je nepochybné, že súd o návrhu navrhovateľa voči odporcovi v prvom rade o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5000 eur rozhodol rozsudkom dňa 17. januára 2012. V uvedenej časti rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 02.02.2012. Preto súd konanie v predmetnej časti s poukazom na existenciu prekážky veci právoplatnej rozsúdenej zastavil.

Podľa § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.
Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 100 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20150401>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.
Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105 <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20150401>. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znením účinnom k 06.03.2004, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, ako aj škody vzniknutej úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového poistenia,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d),
d) ušlého zisku.

V danom prípade súd už judikoval, že odporca v prvom rade spôsobom svojej jazdy dňa 6.3.2004 v dôsledku ktorej došlo k bočnej zrážke vozidla Škoda Felícia EČ HC XXX AB (ktoré viedol svokor navrhovateľa) a vozidla Seat Toledo EČ HC XXX AM (ktoré riadil odporca v prvom rade) a následne k nárazu vozidla svokra navrhovateľa do stromu, v dôsledku čoho zomrela na následky zranení utrpených pri nehode dňa 8.3.2004 I. I. a na mieste nehody N. C. zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa, konkrétne do práva na súkromie a rodinný život. Táto skutočnosť nebola medzi účastníkmi ani sporná, čo dokazuje skutočnosť, že predmetný výrok súdu ani jeden z účastníkov konania nenapadol odvolaním. Rozsudok sa v tejto časti (výrok I. rozsudku) sa stal právoplatným dňa 23.04.2009.

S ohľadom na uznesenie Krajského súdu, ktorým bol zrušený výrok I rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 17.01.2012, č.k. XC/XXX/XXXX -XXX (nemohlo dôjsť k zrušeniu celého rozsudku, nakoľko výrok II rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 17.01.2012, č.k. XC/XXX/XXXX-XXX nadobudol právoplatnosť a nešlo o prípad podľa § 212 ods. 2 O.s.p.), ako aj s poukazom na rozšírenie okruhu účastníkov konania od posledného rozhodnutia vo veci a v neposlednom rade zmenu návrhu a následné zastavenie konania

v časti voči odporcovi v prvom rade, predmetom konania zostala náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur v súvislosti so smrťou manželky navrhovateľa, ktorej sa navrhovateľ domáhal voči odporcovi v prvom a druhom rade solidárnym plnením a náhrada nemajetkovej ujmy voči odporcovi v druhom rade vo výške 5000 eur v súvislosti so smrťou svokra navrhovateľa.

S poukazom na vznesenú námietku nedostatku pasívnej legitimácie ako aj námietku premlčania zo strany odporcu v prvom rade sa súd zaoberal oboma námietkami.

Pokiaľ ide o pasívnu legitimáciu odporcu v druhom rade tu je potrebné uviesť, že zákon č. 381/2001 Z.z. expresis verbis stanovuje, na úhradu akých uplatnených a preukázaných nárokov má poistený voči poisťovateľovi právo. Medzi tieto nároky patrí náhrada škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, avšak nie náhrada nemajetkovej ujmy v súvislosti s usmrtením blízkej osoby. V danom prípade je potrebné uviesť, že otázka náhrady nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby zo strany poisťovne je v poslednom rade predmetom odborných diskusií a aj rozhodovacia činnosť súdov v tomto smere nie je jednotná.

Odporca v prvom rade poukázal počas konania na rozhodnutie Súdneho dvora (druhej komory) z 24. 10. 2013 týkajúci sa náhrady nemajetkovej ujmy vo veci C-XX/XX, kde Súdny dvor EÚ konštatoval, že čl. 3 ods. 1 Smernice Rady XX/XXX/EHS z 24. 4. 1982 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, čl. I. ods. 1, 2 druhej Smernice Rady XX/X/EHS z 30. 12. 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenené a doplnené Smernice Európskeho parlamentu a Rady XXXX/XX/ES z 11. 5. 2005 a čl. I. prvý odsek tretej Smernice Rady XX/XXX/EHS zo dňa 14. 5. 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokryť aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám usmrteným pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poistenia za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

V súvislosti s aplikáciou právnych noriem EÚ, súd dáva do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (zo dňa 27. augusta 2014, sp. zn. 2 I./X/XXXX) podľa ktorého pri posudzovaní splnenia hmotnoprávnych podmienok pre priznanie náhrady škody na zdraví, ku ktorej došlo pri dopravnej nehode v čase pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie, nemožno aplikovať právo Európskej únie.

Pokiaľ ide o samotnú interpretáciu právnych noriem v prípadoch, keď sú po pristúpení posudzované skutkové okolnosti, ktoré nastali pred pristúpením, avšak posudzovaná matéria spadá do jedenej z aproximovaných oblastí a teda išlo by o oblasť, práva, v ktorej sa SR zaviazala zblížiť slovenské právo s právnom ES ešte pred pristúpením na základe aproximačných dohôd, v takom prípade právne predpisy Spoločenstva a judikatúra Súdneho dvora slúžia ako vhodné výkladové vodítko pri výklade slovenskej právnej úpravy, a to aj v prípadoch, keď sa posudzujú skutkové okolnosti, ku ktorým došlo pred vstupom SR do EÚ. Predpokladom ale je, že vykladané ustanovenie slovenského právneho predpisu bolo prijaté za účelom zbližovania slovenského práva s právom ES a slovenský zákonodarca nevyjadril úmysel sa od normy práva Spoločenstva odchýliť (bližšie pozri I. H.: Temporálne pôsobenie práva Spoločenstva ad absurdum?)
S poukazom na vyššie uvedené, z hľadiska aplikácie eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. je podstatné, či k prijatiu tohto ustanovenia došlo v rámci približovania sa právneho poriadku SR s právom EÚ (napr. implementovaním príslušnej smernice), alebo toto ustanovenie bolo zakotvené do nášho právneho poriadku bez ohľadu na prístupový proces SR do EÚ. Je teda možné aplikovať eurokonformný výklad aj na ustanovenia zákona účinné pred 01.05.2004, ak tieto boli prijaté v súvislosti s približovaním nášho právneho poriadku s právom EÚ. Z histórie zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že nároky poisteného na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení boli zakotvené do zákona č. 381/2001 Z.z. jeho prijatím s účinnosťou od 01.01.2001. Implementáciou smerníc došlo k doplneniu a zmene zákona až na základe novely č. 110/2007 Z.z. účinnej od 01.04.2007. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade nie je možné interpretovať ustanovenie § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. účinného v čase dopravnej nehody vo svetle smerníc XX/XXX/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti a XX/X/

EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel.

S ohľadom na uvedené je v danom prípade irelevantné, ako rozhodol Súdny dvor vo vyššie v uvedenom prípade, nakoľko k dopravnej nehode, v rámci ktorej došlo k usmrteniu manželky navrhovateľa a svokra navrhovateľa došlo ešte pred vstupom SR do EÚ a v uvedenom čase (06.03.2004) zákon č. 381/2001 Z.z. neprešiel legislatívnymi zmenami potrebnými pre implementovanie vyššie uvedených smerníc.

Z ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. účinného v čase dopravnej nehody vyplýva, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. V tomto prípade odporca v prvom rade ako poistený nesie zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku podľa § 427 a násl. Občianskeho zákonníka, ak bolo použité jeho motorové vozidlo, nesie priamu zodpovednosť za prevádzku tohto dopravného prostriedku, ale poisťovňa za poisteného bude kryť len škodu na zdraví a nákladov pri usmrtení. Z hľadiska taxatívneho vymedzenia poistenia zodpovednosti nie je vymenované v § 4 aj riešenie zodpovednosti za nemajetkovú ujmu, ktorá je upravená v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ak vychádzame z premisy, že povinnosti je možné ukladať len podľa zákona a na základe zákona, nemožno pri odškodnení nemajetkovej ujmy vychádzať z rozsahu poistenia zodpovednosti podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., pretože zákon o povinnom zmluvnom poistení odškodnenie nemajetkovej ujmy nepredpokladá pri poistenom zo zodpovednosti za škodu pri povinnom zmluvnom poistení.

Z uvedeného dôvodu súd návrh voči odporcovi v druhom rade v celom rozsahu zamietol (v časti o náhradu nemajetkovej ujmy za smrť manželky navrhovateľa vo výške 20.000 eur, v časti o náhradu nemajetkovej ujmy za smrť svokra navrhovateľa vo výške 5.000 eur).
Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenej odporcom v druhom rade, je nepochybné, že táto bola podaná dôvodne. V danom prípade sa na prípady náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vzťahuje 3 ročná všeobecná premlčacia doba. K dopravnej nehode došlo dňa 06.03.2004, pričom navrhovateľ žiadal o pristúpenie odporcu v druhom rade do konania podaním doručeným súdu dňa 16.01.2014, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby. V danom prípade má súd za to, že keď navrhovateľ nemajetkovú ujmu vyčíslil v peniazoch, je potrebné aplikovať na nárok navrhovateľa ustanovenie § 100 Občianskeho zákonníka vzťahujúci sa na majetkové právo, ktoré podlieha premlčaniu. Súd teda návrh navrhovateľa voči odporcovi v druhom rade zamietol aj z dôvodu premlčania jeho nároku voči tomuto odporcovi.

Neoprávneným zásahom odporca v prvom rade spôsobil smrť blízkych príbuzných navrhovateľa. Strata ľudského života je nevyčísliteľná, nenahraditeľná a žiaľ i nenapraviteľná. Náhrada imateriálnej ujmy v peniazoch v žiadnom prípade nie je náhradou za stratený ľudský život, ale slúži na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy, pretože žiadna suma priznaná súdom nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu ani na to, aby nahradil život človeka.

Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy sa súd (rovnako ako v prípade predchádzajúcich rozhodnutí vo veci samej) riadil dvomi zásadným kritériami, a to závažnosťou vzniknutej ujmy ako aj okolnosťami, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv navrhovateľa došlo.
Je nepochybné, že smrťou manželky navrhovateľa bola narušená celistvosť rodiny navrhovateľa, spôsobená nenapraviteľná citová ujma navrhovateľovi, ktorý s manželkou žil v usporiadanom manželstve. Strata manželky znamenala u navrhovateľa stratu manželského a rodinného života. Navrhovateľ stratil človeka, ktorý mu bol v živote oporou po všetkých stránkach (v čase nezamestnanosti navrhovateľa bola manželka jediným živiteľom rodiny), človeka, s ktorým plánoval stráviť zvyšok života, deliť sa sním o všetky radosti ako i životné sklamania a ťažkosti. „Vzniknutá ujma“, na ktorej závažnosť je potrebné prihliadať, nazývaná i ako citová ujma či životná strata, však nie je objektívne merateľnou veličinou. V danom prípade jej závažnosť ani nemožno zistiť porovnaním života navrhovateľa pred nehodou a po nehode. Uvedený spôsob by mal zmysel za predpokladu, že navrhovateľ by nebol účastníkom dopravnej nehody, resp. po nehode nemal žiadne fyzické obmedzenia. Tu však navrhovateľ v dôsledku nehody utrpel tak závažné zranenia, pre ktoré nie je schopný zaradiť sa opätovne plnohodnotne do spoločnosti. Z uvedeného dôvodu ani nie je schopný poskytovať starostlivosť svojmu jedinému synovi. Za súčasného zdravotného stavu navrhovateľ pociťuje stratu manželky i v ďalších sférach. Manželka navrhovateľa bola totiž zdravotná sestra, a preto by okrem citovej či ekonomickej opory v súčasnosti pre navrhovateľa predstavovala i veľkú oporu pri starostlivosti o jeho fyzické a

duševné zdravie. Navrhovateľ počas konania pre svoj zlý zdravotný stav nebol schopný súvisle popísať svoj život pred nehodou a opísať svoj vzťah k manželke, avšak z výpovede svedkyne ako i zo znaleckého posudku I.. Y. F. súd mal za preukázané, že manželský vzťah navrhovateľa a jeho zosnulej manželky bol harmonický. Manželia trávili spolu voľný čas, chodievali spolu na dovolenky, mali spoločné plány do budúcnosti - snažili sa vylepšiť si podmienky pre bývanie či už prerobením podkrovných priestorov alebo neskôr vlastným bývaním.

Ako bolo už spomenuté, dôležitým kritériom pri určení výšky nemajetkovej ujmy je i zhodnotenie okolností, za ktorých k zásahu do osobnosnostných práv došlo. V danom prípade ide u odporcu v prvom rade o protiprávne konanie z nedbanlivosti. Nešlo teda o úmyselný trestný čin, či hrubé porušenie predpisov dopravy. Súd takisto prihliadal na skutočnosť, že náraz vozidla zn. Seat Toledo do vozidla zn. Škoda Felícia, ku ktorému došlo v dôsledku protiprávneho konania odporcu v prvom rade podľa vyjadrenia znalca nespôsobil vytlačenie vozidla zn. Škoda Felícia mimo vozovku. Intenzita bočného nárazu vozidla odporcu v prvom rade s vozidlom zn. Škoda Felícia totiž nebola taká, aby spôsobila vyjdenie vozidla, resp. jeho vybočenie mimo vozovku. Vybočenie vozidla po technickej stránke bolo spôsobené konaním vodiča vozidla zn. Škoda Felícia. Podľa výpovede znalca v trestnom konaní ani jeden vodič nereagoval na stret vozidiel p r u d k ý m brzdením, nakoľko na mieste nehody sa nezistili žiadne brzdné stopy. Práve nesprávna reakcia vodiča vozidla zn. Škoda Felícia (po technickej stránke) spôsobila náraz vozidla do stromu. Vodičovi vozidla zn. Škoda Felícia nič nebránilo v tom, aby pokračoval v jazde v ľavej časti vozovky bez toho, aby vyšiel vľavo mimo vozovku.
Na druhej stane bolo to práve protiprávne konanie odporcu v prvom rade, ktoré podmienilo konanie svokra navrhovateľa, stočiť riadenie vľavo, čo malo za následok narazenie vozidla do stromu. Ak by však nedošlo k stretu vozidla odporcu v prvom rade s vozidlom zn. Škoda Felícia, nemal by vodič vozidla zn. Škoda Felícia dôvod vyhnúť sa vozidlu odporcu v prvom rade stočením riadenia vľavo. Pri zhodnotení celej dopravnej situácie možno konštatovať, že po technickej stránke vodič vozidla zn. Škoda Felícia nereagoval správne, avšak na vzniknutú situáciu nereagoval neprimerane či agresívne ohrozujúc iných účastníkov cestnej premávky v iných vozidlách, naopak na nepredvídanú situáciu reagoval vyhýbaním sa vozidlu zn. Seat Toledo vľavo, čo však malo za následok zídene vozidla na svah priekopy a náraz do stromu. Konanie vodiča N. C. bolo reakciou na vzniknutú situáciu.

Je nepochybné, že medzi protiprávnym konaním odporcu v prvom rade a ublížením na zdraví manželke navrhovateľa, ktoré malo smrteľné následky, je priama príčinná súvislosť. Inak by odporca v prvom rade nemohol byť právoplatne uznaný vinným podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona. Zodpovednosť odporcu v prvom rade za škodlivý následok v zmysle občianskoprávnom je posudzovaná v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka ako objektívna zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bez ohľadu na subjektívne zavinenie odporcu v prvom rade. Prevádzateľ sa môže zbaviť zodpovednosti v prípade, ak je škoda spôsobená zavinením poškodeného. Zavinenie poškodeného Občiansky zákonník v ustanovení § 427 a nasl. neupravuje výslovne ako osobitný liberačný dôvod. Treba tu však vychádzať z toho, že ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje zavinenie poškodeného, sa musí vzhľadom na svoju všeobecnú povahu uplatniť aj v tomto osobitnom prípade zodpovednosti. Výlučné zavinenie poškodeného môže síce viesť k úplnému zbaveniu sa zodpovednosti prevádzateľa za škodu, avšak len v tom prípade, keď škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky (§ 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka).
Ak bolo teda zavinenie poškodeného výlučne príčinou škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, prevádzateľ sa celkom zbaví zodpovednosti a škodu v plnom rozsahu znáša sám poškodený. Ak je však zavinený protiprávny úkon poškodeného len jednou z príčin škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky určitého dopravného prostriedku a ak bolo treba hľadať ďalšiu príčinu na strane prevádzateľa, potom poškodený znáša škodu len pomerne a sčasti za ňu zodpovedá prevádzateľ (pozri bližšie R 3/1984). Na základe uvedeného možno konštatovať, že i N. C. nesie zodpovednosť za škodlivý následok vyvolaný osobitnou povahou prevádzky svojho motorového vozidla s poukazom na ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka, kde na rozdiel od všeobecnej zodpovednosti za škodu nie je rozhodujúce, či sa N. C. dopustil protiprávneho konania, rovnako nie je dôležité subjektívne zavinenie. Nesprávna reakcia vodiča N. C. pri prevádzke motorového vozidla bola jednou z príčin nárazu motorového vozidla do stromu. S ohľadom na okolnosti samotnej nehody súd ustálil mieru zavinenia odporcu v prvom rade na 80% voči 20% zavinenia Jozefa C.. -vodiča vozidla zn. Škoda Felícia na vzniknutej ujme. Je potrebné zdôrazniť, že určenie miery zodpovednosti je vždy založené na úvahe súdu. Nie je možné exaktne mieru zodpovednosti vypočítať či inak vyvodiť. Súd sa pri určení miery zodpovednosti riadil vyššie uvedenými úvahami, ktoré podrobne rozvinul.

Občiansky zákonník za škodu považuje skutočnú škodu a ušlý zisk (§ 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Skutočnú škodu je však potrebné vykladať i ako ujmu vzniknutú na iných ako materiálnych právach, preto aj pri posudzovaní miery zavinenia na vzniknutej imateriálnej ujme je potrebné vychádzať z vyššie uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka vzťahujúcich sa na zodpovednosť za škodu.

Súd je v zmysle § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku viazaný právoplatnými rozhodnutiami súdov o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal. Súd mieru zavinenia na vzniknutej ujme pre potreby občianskoprávneho konania rozhoduje samostatne aplikáciou príslušných občianskoprávnych ustanovení. Pojem vina v zmysle trestnoprávnom je obsahovo odlišný od pojmu zavinenie v zmysle občianskoprávnom. V trestnom konaní je vina posudzovaná len z hľadiska pojmových znakov trestného činu, preto súd nemohol bez ďalšieho prevziať výrok trestného súdu o vine odporcu v prvom rade do tohto konania a vychádzať z neho pri posudzovaní miery zavinenia odporcu v prvom rade v zmysle občianskeho práva.

Súd považuje za potrebné uviesť, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy je možné odvodiť len zo všeobecných kritérií stanovených v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorými sú „závažnosť vzniknutej ujmy“ a „okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo“. Právny poriadok Slovenskej republiky nepozná resp. doteraz nešpecifikoval druhy či stupne závažnosti ujmy a nepriradil k nim konkrétnu paušálnu sumu predstavujúcu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd preto pri určení konkrétnej výšky náhrady vychádza z daných všeobecných zákonných kritérií s ohľadom na vlastné skúsenosti, ako i doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov nielen v Slovenskej republike, ale i v zahraničí.

Je potrebné uviesť, že vzhľadom k tomu, že náhrada nemajetkovej ujmy vzniknutej v súvislosti s úmrtím blízkej osoby v danom prípade nie je predmetom poistného plnenia. Preto je nevyhnutné, aby súd pri rozhodovaní o jej výške prihliadal aj na zárobkové, majetkové a osobné pomery odporcu v prvom rade, nakoľko účelom poskytnutia finančného zadosťučinenia je zmiernenie vzniknutej krivdy a nie je vytvorenie ďalšej na strane odporcu v prvom rade. Priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch by v žiadnom prípade nemalo viesť k ekonomickej likvidácii odporcu v prvom rade (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 31.01.2007, sp. zn. XX X./XXXX/XXXX). Odporca v prvom rade je ženatý, má jedno nezaopatrené dieťa. Príjem v domácnosti predstavuje mzda odporcu v priemernej výške cca 1500 eur netto mesačne. Je potrebné dodať, že odporca v prvom rade počas konania prejavil vôľu dobrovoľne vyplatiť navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy súvisiacej so smrťou manželky vo výške 6000 eur.

Pri určení výšky nemajetkovej ujmy je potrebné prihliadať i na skutočnosť, že k určitej forme zadosťučinenia došlo odsúdením odporcu v prvom rade v trestnom konaní, čo predstavuje významný prostriedok morálneho zadosťučinenia, kedy došlo odsúdeniu konania pôvodcu neoprávneného zásahu, ako aj samotným konštatovaním, že odporca v prvom rade svojim protiprávnym konaním zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa (v poradí prvom rozsudku).

Bez povšimnutia však nemôže zostať skutočnosť, že ujma bola spôsobená z nedbanlivosti odporcu v prvom rade, teda v žiadnom prípade nešlo o úmysel.

Súd sa výrazne odklonil od výšky náhrady imateriálnej ujmy stanovenej vo svojom ostatnom rozhodnutí (rozsudok súdu zo dňa 17.01.2012, č.k. XC/XXX/XXXX-XXX), práve z dôvodov vysvetlených vyššie, a síce, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je predmetom poistného plnenia, a teda bude hradená z výlučných prostriedkov odporcu v prvom rade.

Pokiaľ ide o samotnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, tu sa súd inšpiroval úpravou Českej republiky, ktorá v § 444 Občianskeho zákonníka účinného v čase dopravnej nehody stanovila paušálnu náhradu nemajetkovej ujmy za smrť manželky vo výške 240.000 Kč, čo v čase nehody predstavovalo približne 295.440 Sk (zdroj: www.nbs.sk), t.j. 9.806,81 eur po prepočítaní konverzným kurzom. Podporne možno uviesť, že paušálne náhrady sú uzákonené aj v iných krajinách EÚ, napr. v Belgicku vo výške 12.500 eur za smrť manželky a dieťaťa, vo Francúzsku 20.000 eur za smrť manželky a dieťaťa. V daných krajinách sú však aj iné majetkové a zárobkové štandardy. Porovnateľný životný štandard v rámci EÚ má Slovenská republika práve s Českou republikou.

Je nepochybné, že smrťou manželky navrhovateľa došlo k strate najbližšej osoby navrhovateľa, s ktorou mal vytvorené najintenzívnejšie interpersonálne väzby, navrhovateľ utrpel tak výraznú ujmu, ktorá bude mať pre neho nepriaznivé následky pre celý jeho ďalší život. S ohľadom na všetky dôvody uvedené vyššie (ako na strane navrhovateľa, tak na strane odporcu v prvom rade) súd priznal navrhovateľovi za spôsobenú ujmu zadosťučinenie aj v peňažnej forme, ktoré ustálil vo výške 9800 eur. Navrhovateľovi by patrila náhrada nemajetkovej ujmy v súvislosti so smrťou manželky navrhovateľa vo výške 9800,- eur, avšak s prihliadnutím na zavinenie odporcu v prvom rade súd ustálil výšku nemajetkovej ujmy na sumu 7840,- eur (80% zo sumy 9800,-eur) a vo zvyšnej časti nad sumu 7840 eur súd návrh navrhovateľa voči odporcovi v prvom rade ako nedôvodný zamietol.

V závere súd považuje za potrebné dodať, že voči odporcovi v prvom rade je vedené ďalšie konanie o náhradu nemajetkovej ujmy, kde navrhovateľmi sú syn navrhovateľa a svokra navrhovateľa. Aj napriek skutočnosti, že voči odporcovi v prvom rade sú uplatnené ďalšie dva nároky na náhradu nemajetkovej ujmy, nie je to dôvodom na zmenu výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súvisiacej so smrťou manželky navrhovateľa. Súd pritom vychádzal z ustálenej judikatúry Českej republiky, podľa ktorej zákonnom stanovená výška náhrady nemajetkovej ujmy má predstavovať určitú paušálnu náhradu aplikovateľnú za obvyklých okolností. V danom prípade súd nevzhliadol žiadne mimoriadne okolnosti ani na strane odporcu v prvom rade ani na strane navrhovateľa, ktoré by odôvodňovali zvýšenie alebo naopak zníženie obvyklej (paušálnej) náhrady. Je potrebné zdôrazniť, že náhrada nemajetkovej ujmy má predstavovať určitú satisfakciu za zásah do rodinného a osobného života navrhovateľa, jej účelom nie je kompenzácia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa po dopravnej nehode, príp. náhrada nákladov navrhovateľa súvisiacich s jeho nepriaznivým zdravotným stavom.

O trovách konania rozhodne súd samostatným uznesením (§151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a contrario).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia. Lehota na podanie odvolania je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon súde (odvolanie možno urobiť ústne do zápisnice na ktoromkoľvek súde alebo doručiť do podateľne Okresného súdu Piešťany) alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť Okresnému súdu Piešťany. Právo podať odvolanie nemajú účastníci, ktorí sa ho vzdali.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. , t.z.:
1/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
2/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
3/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
4/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
5/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
6/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
7/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
8/ súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.